హూణ దౌర్జన్యం

1

గాంధార రాజకన్యక స్వయంవరానికి యాదవ కుమారులు విచ్చేశారన్న వార్త కాశ్మీరాధిపతి దామోదర భూపతి చెవిని పడింది. ఆ వార్త వింటూనే అతడు తోక తొక్కిన తాచులా మండిపడ్డాడు. వెంటనే కాశ్మీర సైన్యాలన్నీ సమాయత్తపరచి గాంధార దేశం మీదికి దండెత్తి వెళ్ళిపోయాడు.

అత డావిధంగా యాదవులపై మండిపడి దండెత్తిపోవడాని కొక ముఖ్య కారణం ఉంది. పూర్వం యాదవులకూ, జరాసంధునికీ మధ్య జరిగిన ఒక ఘోర యుద్ధంలో దామోదరభూపతి తండ్రి జరాసంధుని పక్షం వహించి యాదవులతో యుద్ధం చేశాడు. దానితో యాదవు లా యుద్ధంలో పూర్తిగా పరాజితులై పోవలసిందే!

కాని ఆ సమయంలో హఠాత్తుగా బలరాము డడ్డుపడి దామోదర భూపతి తండ్రిని సంహరించి వేశాడు.

దామోదరు డప్పటినుంచీ యాదవులపై పగ తీర్చుకోవాలని ఎదురు చూస్తూనే వున్నాడు. ఇన్నాళ్ళ కతని సంకల్పం నెరవేరింది.

కాశ్మీరాధిపతి సైన్యాలు, యాదవుల సైన్యాలు గాంధార దేశం అంతా ఒక భీషణ యుద్ధరంగంగా మార్చివేశాయి. ఆ బీభత్సంలో గాంధార రాజకన్య స్వయంవరం మాట తలపెట్టే వారే లేకపోయారు!

యాదవులకూ, దామోదరునికీ మధ్య జరిగే ఆ మహాయుద్ధంలో విజయలక్ష్మి ఎవరిని వరించేదీ ఎవరూ నిర్ణయించలేక పోయారు. ఇరు పక్షాలవారు ఒకరొక్కరికి తీసిపోకుండా సరిసమానంగా వీరవిహారం చేశారు. ఆ సమయంలో ఆ యుద్ధం ఎటూ తేలక పోవడంవల్ల విజయలక్ష్మి చేతనున్న స్వయంవర మాలిక అలాగే వాడిపోయిందని కల్హణ మహాకవి రాజతరంగిణిలో చమత్కరించాడు.

కాని విజయలక్ష్మి కిరుపక్షాలలోను ఎవరినో ఒకరిని వరించక తప్ప లేదు. చివరకి యాదవులే ఆ యుద్ధంలో జయించారు. కాశ్మీరాధిపతి శ్రీకృష్ణుని చక్రాగ్నిజ్వాల కాహుతి అయిపోయాడు. ఆ అఘాతంతో కాశ్మీర సైన్యాలన్నీ చెల్లాచెదరై పారిపోయాయి.

ఆపైన యాదవ మహామాత్యులందరు కాశ్మీర రాజ్యం చల్లగా కబళించి వెయ్యడమే మంచిదని శ్రీకృష్ణుని చెవిలో ఇల్లుకట్టుకుని పోరారు. కాని శ్రీకృష్ణు డా మాటలు చెవి కెక్కనీయలేదు.

ఒక పౌరాణిక శ్లోకం ఉదాహరించి ఆ దుష్ట సంకల్పం న్యాయం కాదని వారినందరినీ నివారించాడు:

"కశ్మీరా పార్వతీ తత్ర
రాజా జ్ఞేయః శివాంశజః
నావజ్ఞేయః సదుష్టోపి
విదుషా భూతి మిచ్ఛతా."

కాశ్మీర భూమి సాక్షాత్తు పార్వతీదేవి! ఆ భూపరిపాలకుడు శివాంశ సంభూతుడు. అతడు కేవల దుష్టుడే అయినా ఐశ్వర్య కాము లయిన వారెవరూ అతని నవమానింపరాదు!"

శ్రీకృష్ణు డా పౌరాణిక శ్లోకం ఉదహరించగానే మంత్రు లెవరు మరి మాట్లాడలేకపోయారు. ఆపైన దామోదరభూపతి పత్ని గర్భవతి అని కూడా తెలిసింది. శ్రీకృష్ణు డామెను స్వయంగా కాశ్మీరరాజ్యంలో అభిషేకించి వెంటనే ద్వారకా నగరానికి తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు.

అప్పటినించీ పరమ ధార్మికులైన మహారాజు లెందరెందరో కాశ్మీర రాజ్యం పరిపాలించారు. మరి పరరాజన్యులెవరూ కాశ్మీర రాజ్యం కబళింపవలెననే దుష్ట సంకల్పానికి లోనుకాలేదు. కాని కాలం మారిన కొద్దీ ఆ పౌరాణిక శ్లోక మర్యాద బాగా మరుగున పడిపోయింది. క్రమక్రమంగా మ్లేచ్ఛులు, శ్వేతహూణులు మొదలయిన విదేశీయులు భారత భూభాగంపై జైత్ర యాత్రలు ప్రారంభించారు. క్రమంగా కాశ్మీరం కూడా ఆ జైత్రయాత్రల ధాటిలోపడి ఛిన్నాభిన్నమై నలిగి పోయింది.

కాశ్మీరాధిపతిని తొలగించి కాశ్మీరం ఆక్రమించిన హూణులలో మిహిరకులుడు సాక్షాత్తు కాలాంతకుడే! దూరదూరంగా గద్దలు, రాబందులు మొదలయిన పక్షులాకాశంలో కనిపించగానే ప్రజలందరు మిహిరకులుడు సైన్యాలతో విరుచుకుపడుతున్నాడని గ్రహించి ప్రాణాలరచేత పెట్టుకుని పారిపోయే వారట!

ఒకనాడు మిహిరకులునికి పత్ని కంచుకంపై సింహళదేశాధిపతి స్వర్ణపాదముద్ర కనిపించింది. ఆ ముద్ర చూడగానే అతి దుగ్రుడై పోయాడు. క్రోధావేశంతో అతని కన్నులు రాజుకున్నాయి. అలాంటి సమయంలో అతని సన్నిధికి వెళ్ళడాని కెవరూ సాహసించరు. కాని మిహిరకులుడే అంతఃపుర కంచుకిని గొంతెత్తి పిలిచాడు. రాణి కంచుకంపై సింహళేశ్వరుని పాదముద్రలుండడానికి కారణమేమని మండిపడ్డాడు. కంచుకి ధైర్యం చిక్కబట్టి నెమ్మదిగా ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చాడు:

"మహా ప్రభూ! తాము నామనవి కొంచెం సావధానంగా చిత్తగించాలి. సింహళ దేశంలోని సాలెవారంతా తాము నేసే వస్త్రాలపై రాజపాద ముద్రలు ముద్రస్తారు. అది ఆ దేశాధీశుని ఆజ్ఞ! అయితే ఆ దేశంనుంచి వచ్చే వస్త్రాలు బహు మున్నతమైనవి. రాణివాసంవారందరు తామైకోరి కోరి ఆ వస్త్రాలు ధరిస్తున్నారు. అంతేగాని దీనిలో దేవరవారి యెడల జరిగిన అపరాధ మేమీలేదు!"

అయినా మిహిరకులుని కది సరియైన ప్రత్యుత్తరంగా వినిపించలేదు! సింహళ దేశాధిపతి తన్నవమానించాడనే నిశ్చయించాడు. వెంటనే ప్రచండ సైన్యంతో సింహళం మీదికి దండెత్తి వెళ్ళిపోయాడు. మార్గంలో అనేక రాజ్యాలు, నగరాలు నేలమట్టం చేసివేస్తూ కొంతకాలానికి సింహళదేశం చేరుకొన్నాడు. తరవాత జరిగిన యుద్ధంలో సింహళదేశాధిపతిని తొలగించివేసి తన ప్రతినిధి కక్కడ పట్టాభిషేకం చేశాడు. ఆ దేశం వస్త్రాలపై మిహిర (సూర్య) ముద్రలు ముద్రింపించి తనువెంటనే కాశ్మీరానికి తిరిగివచ్చి వేశాడు. మంత్రు లతని దురభినివేశము, కార్యదీక్ష, అకుంఠిత పరాక్రమము చూచి నిశ్చేష్టులై గజగజ వణికారు!

2

మిహిరకులుడు కాశ్మీరద్వారం చేరుకోగానే భీషణాతిభీషణమైన మరి ఒక సంఘటన జరిగింది. అతని గజసైన్యంలోని ఏనుగు లొకటొకటిగా నగరద్వారం చేరుకుంటున్నాయి. వాటిలో ఒక కొంచెం వయసు మళ్లిన ఏనుగు నెమ్మదిగా అడుగులు వేసుకుంటూ నడిచివస్తూంది. కాశ్మీర ద్వారం చేరుకునేముందా గజసైన్యం అంతా ఒక పర్వతం దాటిరావాలి. అది చాలా ఎత్తైన పర్వతం. సైన్యంలోని ఏనుగులన్నీ ఆ పర్వతం దాటివేశాయి. ఇక మిగిలినవెన్నో లేవు. వాటిలో కొంచెం ముసలిదైపోయిన ఏనుగొక్కొక్క అడుగే వేసుకుంటూ పర్వతంపైకెక్కింది.

కాని పర్వతంమీదనుంచి కిందికి దిగే తరుణంలో గభాలున దాని కాలు జారింది. పాపం, అది హృదయవిదారకంగా ఘీంకారం చేస్తూ కొండ కిందికి దొర్లిపోయింది. ఉత్తర క్షణంలో ఒక పెద్దరాతిబండలా తుత్తునియలైపోయింది!

గజసైన్యంలోని వారంతా దాని దుర్మరణం చూచి కంటనీరు పెట్టుకున్నారు. హృదయవిదారకమైన దాని కరుణాక్రందనం వారి హృదయాలన్నీ కలిగించివేసింది. దానికి సంభవించిన దారుణ మరణం చూడలేక వారంతా హాహాకారాలుచేశారు. హృదయవిదారకమైన దాని ఘీంకారం వారిహృదయాలలో నూతిలో మునిగిపోయే ఒక అభాగ్యుని జాలిపిలుపులా సన్నసన్నగా మారుమోగింది.

కాని మిహిరకులుని కా కరుణాక్రందనం వినగానే ఆనందపారవశ్యంవల్ల ఒళ్లంతా జలదరించింది! అతడా ఆనందం పట్టలేక ఒక్క పెద్ద గావుకేక పెట్టాడు!

ఉత్తమ పురుషు లొకరు సుఖిస్తూంటే చూచి ఆనందిస్తారు. తమ శాయశక్తులా వారికి సాయంచేస్తారు. అదే వారికి మహానందం! మధ్యములు తటస్థులుగా ఉంటారు. అధము లొకరి ఆపత్తుచూచి తమకు తెలియ

ఉండానే లోలోపల ఆనందిస్తారు. అధమాధములు పని గట్టుకుని అమాయకుల కపకారంచేసి అది కళ్ళారా చూచి ఆనందిస్తారు. అందులోనూ ఒక పెద్ద ఏనుగు కాలుజారి పడిపోవడంతో మిహిరకులుని హృదయంలో ఒక అపూర్వమైన ఆనందాతిరేకం పెల్లుబికి వెల్లువలై ప్రవహించింది!

ఆ మరునాటి ఉదయమే అతడొక నూరు ఏనుగులను వరసగా ఆ కొండచరియలపై నిలబెట్టించాడు. వరసగా ఒక్కొక్క ఏనుగునే కొండమీదినించి కిందికి పడదోయించాడు. ఆ అమాయకప్రాణు లతి కరుణంగా, అతి దీనంగా ఘీంకారాలుచేస్తూ ఆక్రోశిస్తూంటే మహదానందంతో మైమరచి నృత్యం చేశాడు. ఆ దారుణంతో మానవ హృదయ క్రౌర్యం ఒక అవధికి వెళ్లిపోయింది! అంతటితో మిహిరకులుని హృదయానందం మిన్నందుకుంది!

ఆ దుర్వార్తవిని శ్రీనగర పౌరులు హడలెత్తిపోయి హాహాకారాలు చేశారు. ఏ క్షణంలో తమకెలాంటి ఆపదలు రాగలవో అని ఆబాల గోపాలము అట్టుడికిపోయిన ట్టుడికి పోయారు! మిహిరకులుని కోపధాటి కెదురుగా నిలిచిన వారెంతటి అమాయకులైన పసిపాపలైనా సరే! ఎంతటి ఎండకన్నెరగని శీలవతులైనా సరే! ఎంతటి ముక్కాలి ముసుసళ్లయినా సరే! అందరు అతని హూణసేనా దౌర్జన్యానికి బలిఅయిపోవలసిందే! ఆ పరిస్థితులలో ఇక ఎవరేమి చెయ్యగలరు!

మరి కొంతకాలంవరకు శ్రీనగరంలోని ప్రజానీకం గుప్పిళ్లలో ప్రాణాలు పెట్టుకుని అతని కోపధాటి రెచ్చిపోకుండా గుట్టుగా అలాగే కాలక్షేపం చేశారు.

కాని వారి కష్టా లంతటితో గట్టెక్కలేదు. మరికొంతకాలానికి మిహిరకులునికి కాశ్మీరంలోని చంద్రకుల్యానది కానకట్ట కట్టి, ఆ నది నింకొకవైపు మళ్ళించాలని సంకల్పం కలిగింది. ఆనకట్ట కట్టడమే హా జరిగి పోయిందిగాని నది నింకొకవైపు మళ్లించడమే సాధ్యపడలేదు. నదీమార్గంలో ఒక పెద్ద రాతిబండ అడ్డుపడింది. ఎంతమంది ప్రయత్నించినా అది తొల

గించడం సాధ్యపడలేదు. ఆ వార్త మిహిరకులుని వరకు వెళ్ళింది. ఆ బండ కదిలించడం ఎన్నాళ్ళకీ సాధ్యపడకపోతే పదిమందీ పదివిధాలుగా మాట్లాడుకోవడం మొదలుపెట్టారు. కొందరది ఏదో దేవత మహత్తని ఆకాశంవైపు చూపించారు. మరికొందరది మానవమాత్రులకు సాధ్యమయ్యేపనిగాదని చప్పరించివేశారు. ఇంకా కొందరెవరో యక్షుడొకడారాతిబండమీద తిష్ఠవేసుకుని కూర్చున్నాడని అన్నారు.

ఆ మరునాటి ఉదయమే మిహిరకులు డొక ఆజ్ఞ శ్రీనగరంలో అంతటా చాటింపించాడు. ఆ నగరంలోని కులీన మహిళ లొకరొకరే వచ్చి ఆ శిల ఒకమారు తమ వేళ్ళతో స్పృశించి వెళ్ళిపోవాలని ఆజ్ఞాపించాడు. మొట్టమొదట ఆ ఆజ్ఞలోగల అంతరార్థం ఎవరికీ అంతు చిక్కలేదు.

గతరాత్రి మిహిరకులుని కొక కల వచ్చినదనీ ఆ కలలో ఒక యక్షు డతనికి కనబడి ఆ శిలమీద తానున్నాననీ శీలవతు లెవరయినా స్పృశించిన పక్షంలో వెంటనే తొలిగిపోగలనని చెప్పాడనీ కొందరు గుసగుసలాడుకొన్నారు. మిహిరకులుని కావిధమైన కల వచ్చిన మాట వాస్తవమే. కాని ఆ ఉన్మత్తుని ప్రలాపాల కంతరార్థం ఆతనికే తెలియాలి!

ఏది ఏమైనా మరునాడు శ్రీనగరంలోని శీలవతులైన మహిళ లొకరొకరేవచ్చి ఆ శిల స్పృశించారు. వెనువెంటనే రాజభటు లా శిల కదిలించడానికి శాయశక్తులా ప్రయత్నించారు. కాని ఎంతసేపటికీ వారి ప్రయత్నాలు ఫలించలేదు. చిట్టచివరి కొక కుమ్మరి స్త్రీ తన మునివేళ్లతో ఆ శిల స్పృశించింది. రాజభటులు శాయశక్తులా ప్రయత్నించడంవల్ల నయితేనేమి, ఆ కులాలమహిళ స్పృశించడంవల్ల నయితేనేమి చిట్టచివరి కాశిల కదిలింది. చంద్రకుల్యానది మరి ఒకవైపు మళ్ళింది.

ఆ వార్త విని మిహిరకులు డదేపనిగా వికటాట్టహాసం చెయ్యడం మొదలుపెట్టాడు. అత డలాగ వెర్రినవ్వు నవ్వడానికి కారణమేమో ఎవరికీ తెలియలేదు. అందరు అరిచేతులలో ప్రాణాలు పెట్టుకొని అతనివైపే చూస్తూ నిలుచున్నారు.

ఆ సమయంలో మిహిరకులుని హృదయంలో ఒక భయంకరమైన సంకల్పం బయలుదేరింది. ఆ కుమ్మరి స్త్రీ స్పృశించగానే ఆ శిల కదిలింది. మిగిలిన శీలవతు లెందరు స్పృశించినా అది చలించలేదు. కనక ఆ స్త్రీలలో కుమ్మరి స్త్రీ మాత్రమే శీలవతి! మిగిలినవా రందరు పతితలే! అదీ అతని నిశ్చయం!

ఆ విధమైన దుస్సంకల్పం కలిగిన తరవాత అతడు దాని ఔచిత్యానౌచిత్యాల విషయం ఒకమారు మంత్రులతోనైనా సంప్రతించలేదు!

వెంటనే ఆ శీలవతులను, వారి తండ్రులను, సోదరులను, కుమారులను అందరినీ నిర్దాక్షిణ్యంగా నరికించి వేశాడు!

అతడు రాజ్యానికి వచ్చినది మొదలుకొని అంతవరకు మొత్తం మూడుకోట్లమంది మానవులను నిర్దాక్షిణ్యంగా సంహరించి వేశాడు. కాశ్మీర ప్రజ లతనిని 'త్రికోటిహా' అని క్రూర బిరుదంతో పిలిచేవారట!

ఆ ప్రజ కా దుష్టపరిపాలన సహించడం దుస్సహమైపోయింది. కాని ఆ హూణ దౌర్జన్యాని కెవ్వరూ ఎదురొడ్డి నిలబడలేక పోయారు. దుర్దైవంకూడా మిహిరకులుని పక్షం వహించడమే దానికి కారణమని కల్హణ కవి రాజతరంగిణిలో ఒక నిట్టూర్పు విడిచిపెట్టాడు.

3

క్రమక్రమంగా మిహిరకులునికి బాగా వయస్సు మళ్ళి వార్ధక్యం వచ్చింది. అతని మనశ్శరీరా లాధివ్యాధులతో కుళ్ళి కృశించి పోయాయి. ఆ వయస్సులో ఎలాంటి దురహంకారపూరితులకైనా కొంచెం పాపభీతి, దైవచింత కలగడం సహజం! మిహిరకులుడంతటి క్రౌర్యమూర్తికి పశ్చాత్తాపం కలగడంలో ఆశ్చర్యం ఏమి ఉంది!

మిహిరకులుని వంశీయులైన హూణు లెన్నెన్నో బౌద్ధవిహారాలు నేలమట్టం చేశారు. కాని హూణులలో చాలామంది శివభక్తులు.

మిహిరకులుడు కాశ్మీరదేశంలో స్వయంగా మిహిరేశ్వర ప్రతిష్ఠ చేసి మిహిరేశ్వర దేవాలయం నిర్మించాడు. తన పేరట ఇంకొక అగ్రహారం కూడా వెలయింప జేశాడు.

అతని కంఠమాత్రంచేత సంతృప్తి కలగలేదు. ఇంకా వేలకొలది అగ్రహారాలు బ్రాహ్మణుల కర్పించవలెనని నిశ్చయించాడు. కాని సాంప్రదాయికులైన కాశ్మీర బ్రాహ్మణు లతని సంకల్పం వినీ విననట్టుగా మాట్లాడ కూరుకొన్నారు. అంతేగాని అతని దుర్దానాలు స్వీకరించి తమ కుటుంబాలు పోషించుకోడాని కిష్టపడలేదు !

ఆ సంగతి మిహిరకులుడు కొంచెం ముందుగానే పసిగట్టివేశాడు. అందుచేత ప్రత్యేకంగా గాంధారదేశం నించి వందలాది బ్రాహ్మణులను పిలిపించి వారిపేరట గాంధారదేశంలో ఎన్నెన్నో అగ్రహారాలు దానం చేశాడు. ఆ బ్రాహ్మణు లతనికి అన్నివిధాలా తగినవారేనని కల్హణుడు రాజతరంగిణిలో వారినందరినీ ఆక్షేపించాడు. ఇక మిగిలిన కాశ్మీర బ్రాహ్మణుల మాట వేరే చెప్పనే అక్కరలేదు గదా !

మిహిరకులుని హృదయంలో పశ్చాత్తాపాగ్ని నానాటికీ బాగా రాజుకుంది. క్రమంగా కాశ్మీరప్రజ కతనిదర్శనమే కరువైపోయింది. కాని కాశ్మీరంలో దానికి విచారించేవారెవరూ కనిపించలేదు.

ఒకనాడు మిహిరకులుడొక గొప్ప హోమవేదిక సిద్ధం చేయించవలసిందని మంత్రులందరికీ ఆజ్ఞాపించాడు. ఆ వేదికపై పదునైన కత్తులు నిలువుగా పాతించవలసినదని ప్రత్యేకంగా నొక్కి చెప్పాడు.

ఆ వేదికలో అగ్నిహోత్రజ్వాలలు వాడి కత్తులవలె నాలుకలల్లల్లా డించాయి. వాడి కత్తు లా వేదికలో అగ్నిహోత్రజ్వాలల్లా అత్యంత భయంకరంగా తళతళలాడాయి.

కాశ్మీరమంత్రులెవరికీ ఆ వేదిక అలాగ తయారుచేయించడానికి గల కారణం తెలియలేదు. మళ్ళీ శ్రీనగరవాసులందరికీ ఏదో మహోపద్రవం రానున్నదని మంత్రులే కాక ప్రజలంతా హడలెత్తిపోయారు. అంతలో మిహిరకులు డక్కడికి వచ్చాడు. వెంటనే పరిచారకులు కొందరా అగ్ని హోత్రజ్వాలలో ఆజ్యధారలు గుమ్మరించారు. జ్వాల లొక్కుమారుగా ఉవ్వెత్తుగా పైకిలేచాయి. సదస్యులందరికీ ఆ జ్వాలలు చూడగానే కళ్ళవి మిరుమిట్లు గొల్పాయి.

మిహిరకులు ఒక్కక్షణకాలం ఆ జ్వాలలవైపు చూచాడు. ఉత్తరక్షణంలో కళ్లు మూసుకుని ఆ జ్వాలలలో ఉరికాడు.

అతని రాక్షస సాహసం చూచిన మంత్రులు, కాశ్మీరప్రజలు ముక్తకంఠంతో హాహాకారాలు చేశారు. వారందరు కొంచెం తేరుకునేసరికి అతని శరీరం ఆ భయంకరాగ్ని జ్వాలలలో కాలి భస్మావశేషమై పోయింది!

మిహిరకులుని దౌర్జన్యం అతడు జీవించి ఉన్నంతకాలము కాశ్మీరంలో అప్రతిహతంగా సాగిపోయింది. చివరి కతని జీవితం కూడా అతని దౌర్జన్యాని కాహుతి అయి భస్మమైపోయింది.

ప్రాచీనకాలంలో శ్రీ కృష్ణుని పౌరాణికసూక్తి ఉల్లంఘించి కాశ్మీరరాజ్యం కబళించిన హూణుల దౌర్జన్యం మిహిరకులుని అగ్నిప్రవేశంతో ఆ విధంగా నామమాత్రావశేషమై పోయిందనీ, దైవనిర్ణయం ఎవరూ తప్పించలేరనీ కాశ్మీరప్రజ లనేకవిధాలుగా అతనిమీద దుమ్మెత్తి పోశారు.